

“L'ONU és la 'recepta', el que cal és aplicar-la”

Nou anys després
d'esdevenir,
amb la Constitució,
un estat sobirà en el
concert de les nacions,
Andorra ha construït un
dens teixit de relacions
internacionals.
Les respostes
de Juli Minoves,
cap de la diplomàcia
del Govern andorrà,
trenquen la sensació
de paradoxa que pot
suscitar veure com un
petit estat s'ocupa, amb
fervor, de les obligacions
en política exterior.

El 27 de juliol de l'any vinent farà deu anys de l'històric discurs que el cap de Govern d'Andorra, Òscar Ribas, va pronunciar davant l'assemblea general de les Nacions Unides, on va expressar, en català, la satisfacció del seu petit país per accedir al Fòrum Internacional i on va pronunciar aquelles sentides paraules: “Les nostres arrels són les de la cultura catalana. El català és el nostre idioma oficial. És en la llengua de Ramon Llull, Ausiàs March i Salvador Espriu, que es parla des de Fraga fins a Maó i des de Salses fins a Guardamar, que he vingut davant aquesta assemblea a parlar de pau, llibertat i fraternitat.”

D'aleshores ençà, Andorra, desplegant la Constitució del 1993, ha afermat la seva presència internacional. Ha ingressat en altres fòrums com la UNESCO, el Consell d'Europa, l'OSCE o la UIT, ha signat tres tractats trilaterals amb els seus estats veïns, l'espanyol i el francès, i ha establert relacions diplomàtiques amb una vuitantena d'estats de tot el món, un procés que continua obert. Per a aquests afers, el Govern andorrà ha desenvolupat un cos diplomàtic que disposa de missions establertes a Nova York (que cobreix l'ONU, els Estats Units i el Canadà), Brussel·les, París, Madrid, Londres, Estrasburg, Ginebra i, en dates properes, també a Lisboa.

Juli Minoves Triquell, l'actual ministre d'Afers Exteriors del Govern de Marc Forné, va ser, fa nou anys, el primer diplomàtic andorrà acreditat a l'estranger, concretament a les Nacions Unides.

Malgrat la seva joventut —té 33 anys—, posseeix un brillant expedient acadèmic amb la llicenciatura en Ciències Econòmiques a Friburg de Suïssa i el màster en Ciències Polítiques a Yale, on també ha exercit el professorat, i una trajectòria diplomàtica remarcable que l'ha portat a ser ambaixador d'Andorra a les Nacions Unides i a diversos països i, també, a la presidència del Grup d'Estats d'Europa Occidental el 1994 i a la vicepresidència de l'assemblea general de l'ONU en el període 1996-1997.

—Quin sentit té, per a un país tan petit com Andorra, el desplegament tan gran que ha fet en les relacions internacionals?

—**No hi havia cap altra opció. A partir de l'entrada en vigor de la Constitució, el 1993, Andorra havia d'exercir amb responsabilitat la seva potestat internacional. Vam començar amb el primer tractat trilateral de reconeixement mutu i d'amistat i bon veïnatge amb Espanya i França, i vam continuar exercint les nostres responsabilitats tant amb l'ingrés en organitzacions internacionals com amb l'establiment de relacions bilaterals amb estats de tot el món. Però, a més de ser una opció obligada per a un estat sobirà que vulgui estar realment en el món, les relacions exteriors porten uns beneficis socials i econòmics indubtables de cara a l'interior del país i als seus ciutadans.**

—En un primer moment, el desplegament en la comunitat internacional tenia molts detractors dins del país. Es deia

"Si un dia Andorra obre consolats, ben segur que la capital de Catalunya serà una de les primeres candidates."

que era car i que no s'havia d'estirar més el braç que la màniga...

— No és veritat que sigui car. El pressupost del Ministeri d'Afers Exteriors representa només l'1.6% del pressupost global de l'estat i el seu equip és també el més reduït de tots els ministeris, amb 35 persones entre personal diplomàtic i administratiu. Aquesta és la prova que no hem estirat més el braç que la màniga i que hem fet un desplegament diplomàtic a la mesura del país i d'acord amb els seus mitjans i les seves necessitats. En aquest període de nou anys s'han impulsat un conjunt de relacions que han estat beneficioses en molts aspectes, i també hem acompanyat les activitats exteriors d'altres ministeris, que s'han traduït, entre altres resultats pràctics, en la signatura de convenis d'educació i de seguretat social amb els estats veïns, en un conveni de beques a Amèrica del Nord, en la projecció exterior cultural, o en els múltiples efectes dels tres convenis trilaterals signats el 1993 i el 2000 amb França i Espanya.

—Quines són les relacions d'Andorra amb els dos Goliats veïns? La política secular de neutralitat, que històricament ha assegurat la supervivència d'Andorra, té

els condicionants sobre les decisions sobiranes del país?

—Cada estat té la seva força, derivada de les seves condicions geopolítiques i d'altres realitats. Andorra és un estat sobirà i, com a tal, forma part de la comunitat internacional en règim d'igualtat amb tots els altres estats. Ara bé, l'activitat del dia a dia, les relacions personals i econòmiques, les pròpies necessitats, fan que els estats no siguin autàrquics i que hi hagi relacions entre ells, que són en part relacions d'influències i d'interdependència. Amb França i Espanya, els nostres dos veïns immediats, s'han renovat i reforçat, en pla d'igualtat jurídica, les tradicionals relacions de respecte mutu, i Andorra procura perpetuar la política d'equilibri que tan bons resultats històrics ha donat. Això, en el pla governamental. Pel que fa al dia a dia de la societat andorrana, són evidents les relacions constants, individuals, familiars, empresarials, de la societat andorrana amb les societats veïnes que l'envolten: Andorra és avui una societat oberta com no ho havia estat mai. Per acabar de respondre la pregunta, diré que les decisions sobiranes d'Andorra, com les de qualsevol país,

només es veuen limitades per allò que estipulen els tractats internacionals que lliurement el país subscriu, i això en el món d'avui és un factor universal de progrés.

—Quina és la política d'Andorra respecte a la Unió Europea i l'estat actual de les seves relacions?

—Andorra és un petit estat, voltat totalment per territori de la UE, i és amb països de la UE que practica la major part de les relacions humanes i d'intercanvis comercials i de tota mena. No pot, per tant, viure d'esquena a la UE, ans al contrari: des dels anys 80 els andorrans van veure la necessitat d'obrir-s'hi i el 1990 ja es va arribar a un primer acord duaner, que ha estat posteriorment perfeccionat, i ampliat el 1997 amb un protocol veterinari. Actualment preparem la negociació d'un acord de cooperació global, que comprendrà matèries d'educació, medi ambient, cultura i d'altres, de manera que puguem anar adoptant el cabal comunitari.

—L'horitzó és la integració com a país membre?

—La posició d'Andorra és avançar progressivament cap a una major integració a la UE al ritme i en la mesura en què sigui raonable a cada moment. És un procés obert. Malta, un estat amb més habitants que Andorra però de superfície més petita, ha sol·licitat la seva entrada com a membre. No es pot descartar res.

—La pertinença a les Nacions Unides és un "front fort" de les relacions exteriors d'Andorra. Els successius governs han apostat sempre per l'ONU. Per no anar més lluny, en el vostre discurs a l'assemblea general el setembre passat Andorra es va decantar clarament per la mediació del Consell de Seguretat i contrària a una acció bèl·lica unilateral dels Estats Units a l'Iraq.

—Un país com Andorra, que en els seus set segles d'existència no ha conegut mai la guerra, no pot fer res més per decantar-se per la pau. I la pau no sols vol dir l'absència de violència, sinó també, avui, democràcia, desenvolupament i drets humans. Són aquests justament els objectius de l'ONU i per això hi donem un suport convençut.

La vigència a Andorra de la Declaració Universal dels Drets Humans, ja la va proclamar el nostre Consell General abans de la Constitució, i el 1993 es va incloure a l'articulat de la carta magna. La política exterior d'un país ha de ser la projecció fidel dels valors que sustenten la seva societat i, en aquest sentit, per la seva història i per les seves aspiracions actuals, Andorra només pot apostar per la pau. La nostra història ens ha ensenyat que el veritable progrés de la humanitat es forja amb el diàleg. I l'ONU és un fòrum de diàleg del qual el món no es pot prescindir. L'ONU va sorgir de les cendres del desastre de la Segona Guerra Mundial, i tant la Carta de les Nacions Unides com la Declaració Universal dels Drets Humans són la "recepta" per mantenir la pau, per trobar solucions multilaterals als conflictes, per basar les relacions internacionals en valors d'humanisme. La "recepta", doncs, la comunitat internacional ja la té: el que cal és que hi hagi la voluntat d'aplicar-la. I això no vol pas dir abdicar de la protecció que tots els estats deuen als seus pobles davant d'amenaques com les que es van posar en evidència amb els atacs de l'11 de setembre, ni de la solidaritat dels altres estats per eradicar la violència política internacional.

—Com es porten a la pràctica, en la quotidianitat de la pertinença a l'ONU, aquests bons propòsits?

—El treball diari és múltiple i no es limita a l'assemblea general, de la qual cal dir que Andorra va tenir la vicepresidència en el període 1996-97. Formem part de diverses organitzacions dins el marc de l'ONU, i el fòrum de Nova York és també un lloc idoni per practicar relacions bilaterals amb estats amb els quals tenim relacions diplomàtiques i amb d'altres amb els quals encara no en tenim.

Una tasca important va ser la del 1998 a la Conferència de Roma, d'on va partir el document fundacional de la Cort Penal Internacional, al qual Andorra va tenir la satisfacció d'aportar una part del preàmbul. I cal ressaltar que la col·laboració del nostre país no és únicament política, sinó

que també hem aprofundit en línies de col·laboració tècnica. El Grup d'Estats d'Europa Occidental, del qual Andorra va tenir la presidència l'any 1994, va proposar al nostre país, dotat d'un modern Centre Nacional d'Informàtica, d'informatitzar els arxius d'aquest òrgan, cosa que es va posar en marxa el 1997, de manera que avui aquests arxius es troben a Internet des d'un servidor que manté la nostra missió a Nova York. I actualment treballem en el projecte de fer accessible als diferents estats el *Diari de les Nacions Unides*. Com podeu comprendre, per a un petit estat com Andorra és una satisfacció completar la tasca política amb aquest tipus d'aportacions d'avantguarda tecnològica.

—En els fòrums internacionals, el vot d'un estat com Andorra es "festeja" o d'alguna manera es condiciona? Es negocia el vot?

—El vot no es ven ni es compra. És la màxima expressió de potestat i sobirania, especialment quan l'exerceix un estat dins el marc de les Nacions Unides. Andorra és un estat petit, però dins el marc de l'ONU el seu vot té el mateix pes que el de cada un dels altres 190 estats. Dit això, cal dir també que, prèviament a les votacions, sovint hi ha campanyes explicatives que de manera implícita sol·liciten el vot. Això forma part del fòrum, i s'hi posen en joc les relacions d'amistat, els interessos mutus i molts factors més. Però, a l'hora de votar, la decisió és sobirana.

—L'any 1994, el Govern d'Òscar Ribas tenia la intenció d'obrir un consolament d'Andorra a Barcelona, per al qual s'havia arribat a llogar un local cèntric, i un dels primers actes del Govern Forné va ser renunciar a aquest projecte. Tenint en compte que Barcelona és la gran ciutat amb la qual Andorra té més relació de tot tipus, no seria útil obrir-hi una representació consular que anés més enllà de l'actual oficina de turisme?

—En primer lloc, voldria explicitar que la relació d'Andorra amb qualsevol dels Països Catalans, i viceversa, només pot ser fraterna, ja que compartim una mateixa llengua i una cultura comuna. Això és un fet, que es

“Andorra vol avançar progressivament cap a una major integració en la Unió Europea”

manifesta diàriament en diversos llocs i que, per exemple, amb el Govern balear s'ha traduït ja en un conveni de col·laboració mútua en matèria cultural. Andorra té diverses ambaixades acreditades a l'exterior, que per definició fan funcions consulars, però no ha obert cap consolament estricte deslligat de la missió diplomàtica. Abans de fer aquest pas, caldria definir els paràmetres de la cobertura consular i segurament fer certs canvis en alguns aspectes de la legislació, com per exemple en la llei del registre civil. Segurament caldrà estudiar aquest tema de manera global, i actuar en conseqüència. Si un dia Andorra obre consolaments, ben segur que la capital de Catalunya és una de les primeres candidates.

—És l'únic estat del món que té per llengua oficial el català. Què fa per difondre aquesta llengua en la comunitat internacional?

—Quant a les relacions exteriors, fa, amb naturalitat, el que ha de fer: tots els tractats, acords i convenis que signa amb altres estats, tots els documents d'adhesió i els tractats fundacionals dels organismes internacionals als quals ens hem adherit, tenen versió fefaent en català. Aquesta és signada per les diverses parts en català i en l'altra o altres llengües segons sigui el cas. No hem tingut mai cap dubte a fer-ho així, i ningú ens ha plantejat mai cap problema, si bé ens consta que més d'un estat ha tingut dificultats per trobar la persona jurada capaç de validar la versió catalana que li hem presentat.

Àlvar Valls